

CERTIDoc

A Katalist „hasábjain” 2004 végén Grebot Ágnes hírt adott arról, hogy az Európai Unió támogatásával elkészült a CERTIDoc elnevezésű szakmai minősítő rendszer, amely európai szinten biztosítja majd a dokumentációs és informatikai szakemberek szakmai felkészültségének elismerését. A következőkben a CERTIDoc minősítő rendszert mutatjuk be részletesebben.

A CERTIDoc (Certification européenne en information-documentation = európai minősítés az informatika és a dokumentációs munka területén) projekt az Európai Unió Leonardo da Vinci programjának támogatásával indult el, az ADBS (L'Association des professionnels de l'information et de la documentation, Franciaország), a DGI (Dt. Gesellschaft für Informationswissenschaft und Informationspraxis, Németország) és a SEDIC (Sociedad española de documentación e información científica, Spanyolország) kezdeményezésére, egy brüsszeli egyetem és egy párizsi, információmenedzsmenttel foglalkozó iroda közreműködésével.

A projekt célja az volt, hogy létrehozzon egy olyan egységes szakmai minősítő rendszert, amely az információs szektor legkülönbözőbb szakemberei számára európai szinten biztosítja a diplomák, a felkészültség és a szakmai tapasztalat kölcsönös elismertségét, megkönnyítve ezzel többek között a szabad munkavállalást az Európai Unióban.

A projekt végrehajtásának első lépése egy kérdőíves felmérés volt, amely egyrészt arra keresett választ, hogy milyen szakmai minősítő rendszerek léteznek Európában az információs szakma területén; másrészt pedig egyfajta kutatást kívántak végezni az európai államok információs és dokumentációs szervezetei között arról, hogyan fogadták az új, egységes minősítő rendszer létrehozását, milyen tartalmi és technikai kritériumokkal tudnák/szeretnék azt alkalmazni saját szakmai

környezetükben. A felmérés harmadik, nem titkolt célja pedig az volt, hogy hírt adjanak az illetékes szakmai szervezeteknek a CERTIDoc projekt elindulásáról, tartalmáról, célkitűzéseiről.

A kérdőívet 2003 januárjában 94 európai információs és dokumentációs szervezetnek juttatták el e-mailen. 2003 áprilisáig ebből 35 kitöltött kérdőív érkezett vissza, amelyek közül 31 volt értékelhető. (Magyarországról a Magyar Könyvtárosok Egyesülete [MKE] kapott és küldött vissza kérdőívet, amely az értékelhetők közé került.) Az értékelés során, természetesen, külön kezelték azokat, amelyek az első, egy szakmai minősítő rendszer meglétét firtató kérdésre igennel, illetve nemmel válaszoltak (mindössze 8 igen válaszos kérdőív volt a 31-ből).

Arra a kérdésre, hogy szándékában áll-e az adott szervezetnek egy minősítő rendszert bevezetni anyaországában, s hogy milyen elvárásai lennének egy ilyen rendszerrel szemben, az MKE igennel válaszolt, s kifejtette: „A Magyar Könyvtárosok Egyesülete azon a véleményen van, hogy a szakmai minősítés terén az Európai Unió tagállamainak azonos alapelveket kell követniük, de ugyanakkor fontosnak tartja az eltérő speciális feltételek és tradíciók figyelembevételét is.”¹

A kérdőív kérdései között szerepelt még pl., hogy az információs területen belül hol tartanak fontosnak a rendszer bevezetését, bátorítanak-e tagjait a részvételre; ahol van, ki adja a minősítést, milyen kívánalmaknak kell megfelelnie a jelentzőknek, milyen szintjei vannak a minősítésnek, milyen dokumentumokat kell benyújtania a pályázóknak stb. A kérdőívet és értékelését a CERTIDoc honlapján részletesen meg lehet ismerni: <http://www.certidoc.net>.

A projekt végrehajtásának következő lépcsőfoka az volt (2003. március–november), hogy a konzor-

¹ RITTBERGER, M.–SCHMID, M.: Certification of Information Professionals in Europe. CERTIDoc Project. Inquiry. p. 11. <http://www.certidoc.net/en/all.php>

cium rendszerbe foglalta a minősítő eljárást, s elkészített egy szabályrendszert, amely a minősítő rendszer alkalmazása, a pályázók értékelése és a minősítések odaítélése során alkalmazhatnak a minősítő szervezetek. A dokumentum *General Rules* címen a [http://www.certidoc.net/en/General Rules.pdf](http://www.certidoc.net/en/GeneralRules.pdf) oldalon olvasható. Frissítették az *Euro Competencies Guide for Information and Documentation* elnevezésű dokumentumot, amely a minősítési folyamat során szükséges kompetenciák gyűjteménye.² A dokumentum 33 szakterületen összegezi mindazokat az ismereteket, jártasságokat és kompetenciákat, amelyekkel a könyvtári-informatikai területeken dolgozóknak rendelkezniük kell. A 33 területet 5 csoportba osztották, melyek a következők:

1. Információ – pl. felhasználókkal való kapcsolat-tartás, tartalom- és tudásmenedzsment, gyűjteménykezelés, információk elemzése és prezentációja stb.
2. Technológiák (lényegében maga a szükséges információs technológiák ismerete) – internet, kiadványszerkesztés stb.
3. Kommunikáció – szóbeli és írásos kommunikáció, idegen nyelv használata stb.
4. Menedzsment – információmenedzsment, marketing, költségvetés-menedzsment, emberierőforrás-menedzsment stb.
5. Egyéb tudományos ismeretek, tudás.

A 33 szakismeret mellett 20 alapvető emberi tulajdonság is szerepel a listában, amelyeknek meg kell felelnie a szakembernek, pl. autonómia, empátia, diszkréció.

Ezután elkészült egy olyan szoftver is, amely a lehetővé teszi, hogy a pályázók automatikusan értékeljék magukat. A teszteket követően 2004 tavaszán megindult a minősítőbizottságok munkatársainak képzése, majd elkezdődött az új rendszer promóciója. Ennek részeként került sor arra a rendezvényre, amelyen 17 európai ország információs-dokumentációs szövetségének mutatták be az új európai szintű szakmai minősítő rendszert (Brüsszel, 2004. október 4.).

A CERTIDoc keretében a könyvtári és információs szakmában négy szinten lehet szakmai minősítést szerezni:³

- Információs asszisztens
- Információs szakember
- Információs menedzser
- Információs szakértő

Mit kell tudni a minősítésről? Hogyan zajlik a minősítés folyamata?

1. Minősítést csak a CERTIDoc konzorcium által arra felhatalmazott szervezetek adhatnak. (Ennek feltételeit a *General Rules* 4.3 pontja szabályozza.)
2. A minősítésre jelentkezni jelenleg három szervezetnél lehet: a francia ADBS-nél, a német DGI-nél és a spanyol SEDIC-nél.
3. A minősítés 5 évre szól, ezután meg lehet újírtani, vagy magasabb szintű minősítést is meg lehet pályázni.
4. A minősítés nyelvét illetően a minősítést kibocsátó szervezet rendelkezései a mérvadóak. (A minősítés szigorú tartalmi és arculati elemeit a *General Rules* 5.4 pontja szabályozza.)
5. Ahhoz, hogy a szakmai minősítést megpályázhassuk, bizonyos előfeltételeknek meg kell felelnünk, ilyen pl. a megpályázott szintnek megfelelő végzettség (felső- vagy középfokú); ennek hiányában minimum 200 órás szakmai tanfolyamon való igazolható részvétel, minimum 3 év a területen szerzett szakmai tapasztalat az alacsonyabb szinteken, minimum 5 év a magasabb szinteken stb.
6. A jelentkezőnek ún. *Jelentkezési csomagot (Candidate's dossier)* kell összeállítania a különböző adminisztrációs adatokkal, életrajzzal, motivációs levéllel stb. (*General Rules* 8.4).
7. A Minősítő Bizottság a csomag alapján dönt arról, behívja-e a pályázót *interjúra*. Az interjút lebonyolító zsűri csak ajánlást tesz a pályázat elfogadására vagy elutasítására, a minősítés odaítéléséről a bizottság dönt.
8. A minősítést szerzett szakemberek listáját a CERTIDoc honlapján elérhetővé teszik.
9. A minősítés részletes folyamatát és feltételrendszerét a *CERTIDoc General Rules* című dokumentuma tartalmazza.

Ahogy *Grebot Ágnes* a Katalisten írta, a CERTIDoc és az EUROGUIDE rendkívül hasznos:

- mindazoknak, akik állást keresnek, hiszen ellenőrizhetik felkészültségüket, képességeiket, „piaci értéküket”; s a megszerzett minősítéssel könnyebben tudnak munkát vállalni bárhol Európában;

² Az EUROGUIDE könyvtári-informatikai részének legfrissebb, 2004-es változata olvasható az interneten: <http://www.certidoc.net/en/euref1-english.pdf>

³ EUROGUIDE LIS Volume 2 Levels of qualification for European information professionals: <http://www.certidoc.net/en/euref2-english.pdf>

- az információs-dokumentációs szakterület valamennyi aktív dolgozójának, mert az EUROGUIDE segítségével megismerhetik a beosztásukkal szemben támasztott nemzetközi követelményeket, s ennek alapján hozhatnak döntést, milyen irányban kell tovább képezniük magukat;
- a vezetőknek, mert nemzetközi követelményszinthez tudják igazítani humánerőforrás-fejlesztési politikájukat, s ez alapján tudják kialakítani a munkatársak továbbképzési programját;
- a vezetőknek, mert szakmai alapokon, európai szinten elfogadott minősítő rendszerrel minősített, elismerten felkészült és tapasztalt munkatársakat tudnak foglalkoztatni;
- az információs-dokumentációs szakma oktatóinak, mert az EUROGUIDE segítségével felülvizsgálhatják, korszerűsíthetik tananyagaikat.

Irodalom

- [1] A CERTIDoc honlapja: <http://www.certidoc.net>
- [2] Grebot Ágnes levelei a Katalistre – 2004. december 7., illetve 2005. január 6.
- [3] Certification of Information Professionals in Europe. CERTIDoc project. <http://www.certidoc.net/en/all.php>

Megújult az Európai Unió Eur-Lex jogi portálja

2004. november 1-jétől új köntösben, megújult tartalommal, immár 20 hivatalos nyelven érhető el az EU honlapján az *Eur-Lex jogi portál* (1. ábra). Az új portál elsősorban az Eur-Lex korábbi verziójának és a CELEX elnevezésű, a hatályos jogszabályokhoz több évtizede hozzáférést nyújtó adatbázis összeolvasztásának következménye: ezentúl egy helyen, teljességében lehet hozzáférni a közösségi joghoz.

Az Eur-Lex jelenleg a legnagyobb jogi adatbázis, amely csaknem 1,5 millió dokumentumot tartalmaz, 20 nyelven, különböző formátumokban (html, pdf, tiff, word). 2003-ban a felhasználók több mint 128 millió alkalommal keresték fel az adatbázist, amelyből közel 76 millió dokumentumot töltöttek le.

Az adatbázisban elérhető legrégebbi szövegek a hatályos jogszabályok és a bírósági esetek 1973-as állapotát tükrözik, amikor is Dánia, Írország és az Egyesült Királyság csatlakozott az EU-hoz. 1973-tól kezdődően a jogszabályok és az esetjog teljessége elérhető az Eur-Lexben.

1. ábra <http://europa.eu.int/eur-lex/lex/hu/index.htm>